

Вплив рівня ліквідності банківської системи на розвиток національної економіки

Дмитрієв Є.Є.

Аспірант кафедри міжнародної економіки ДВНЗ «УАБС НБУ»

Банківська система являється кровоносною системою економіки. Саме тому будь-які процеси, що протікають в ній, значним чином відбиваються на функціонуванні всієї фінансової системи та національного господарстві в цілому. Особливо тісним такий зв'язок є в фінансових системах банківського типу, до таких і відноситься вітчизняна фінансово-кредитна система.

Попередня фінансова криза, фактично почавшись з банківського сектору, ще раз висвітлила як позитивну так потенційно руйнівну роль банківської системи в сучасній архітектурі світової економіки, та змусила шукати нові підходи до регулювання банківської діяльності. Прийняття Базельським комітетом пакету реформ, що отримав назву Базель III, зайве тому підтвердження. Необхідно відмітити той факт, що Базельські домовленості виводять на перший план, в забезпеченні стійкості та безпеки фінансової системи, проблему ліквідності банківської системи. Це пояснюється тим, що достатня ліквідність банку є однією з основних умов його функціонування, її зменшення призводить до погіршення платоспроможності та стійкості, а отже складає реальну загрозу для існування банківської інституції.

Однак, ліквідність банківської системи через трансмісійні канали впливає на макроекономічну динаміку загалом. Національним банком України в серпні-вересні проведена рестрикція ліквідності банківської системи з метою зменшення інфляції попиту, оскільки наявність великої кількості вільних коштів в економіці призводить до подорожчання споживчих товарів. Наслідком цього стало зниження обсягу коштів на кореспондентських та транзитних рахунках банків. Так на початок дня 8 вересня на коррахунках знаходилось 9392,6 млн. грн. – мінімальне значення

за п'ять років. Проте відзначимо, що вже 9.09 залишки на рахунках збільшилися на 33% і склали 12484,4 млн. грн., і протягом наступної частини місяця в середньому залишалися на рівні 14,7 млрд. грн.. Проаналізувавши кон'юнктуру ринку, можна зробити висновок, що дійсно, в липні індекс споживчих цін зменшився на 1,3%, а в серпні – ще на 0,4%, в річному вимірі інфляція скоротилась з 11,3% до 8,9%. Проте, не можна однозначно стверджувати, що це стало наслідком дій НБУ, оскільки саме в ці місяці традиційним є сезонні дефляційні процеси пов'язані зі здешевленням продовольчих товарів

На нашу думку, дії НБУ перш за все були направлені на підтримку стабільності гривні. Зниження агентством S&P у вересні кредитного рейтингу України в національній валюті з ВВ- до В+ вплинуло на привабливість українських ОВДП, дохідність яких у серпні складала лише 8,2%, що зменшило приток валюти в економіку, і поряд з можливими валютними спекуляціями, могло призвести до флуктуацій курсу гривні. Що були попереджені відсутністю гривневої ліквідності в банківському секторі.

Однак, така політика Національного банку, направлена на скорочення «ліквідної подушки», несе в собі окрім вищезначених плюсів значні загрози економіки України. Так недостача гривневої ліквідності спровокувала ріст ставок на міжбанківському ринку з 15,4% до 16,9%, що стимулювало ріст кредитних ставок для бізнес-сектору до 17,1%. Таке подорожчання кредитів провокуватиме ріст цін на промислові товари, і з невеликим часовим лагом, викличе ріст споживчих цін. Високі процентні ставки та низький рівень ліквідності в банківській системі можуть призвести до уповільнення темпів економічного зростання, та окрім цього погіршити інвестиційну привабливість національного господарства

Таким чином, можемо зробити висновок про те, що ліквідність банківської системи є не тільки фактором, що визначає стабільність функціонування банківського сектору, але й виступає потужним інструментом впливу на реальний сектор економіки.